

Farvel til 10'erne:

Politisk skift i forholdet til religion

Politikernes forhold til religion forandrede sig i 2010'erne.

Vi ser tilbage på et årtis politiske lærestykker.

AF
OLE WOLF,
TALSPERSON

Politikernes forhold til religion forandrede sig markant i 2010'erne.

Under Muhammedkrisen i 2005 erklærede daværende statsminister Anders Fogh-Rasmussen (V), at svaret på islamisme var øget sekularisering.

I 10'erne havde han imidlertid ændret mening. Nu var kristendommen svaret, og han fortalte om sin egen personlige religiøsitet.

Også andre politikere har fortalt om deres personlige forhold til religion, hvilket var næsten uset tidligere.

Det er et markant skifte, for en helt central del af den lutherske kristendom er, at troen er inderliggjort. Man viser så at sige sin tro ved ikke at vise den, derfor har mange danskere meget svært ved at acceptere religiøse ytringer i det offent-

lige rum. Og det er derfor, den politiske diskussion kan gå helt i sort over et par kvinder, der frivilligt har valgt at iføre sig burka.

»Et kristent land«

10'erne blev således også årtiet, hvor vi for første gang fik et regeringsgrundlag, der definerede, at »Danmark er et kristent land.«

I det store billede er de bølgende bakker og lærken, der synger højt under himlen, selvfølgelig nøjagtig ligeså lidt kristne som altid, selv om det stod i regeringsgrundlaget. Men politikerne bruger religion til at sætte skel mellem

Politisk skift i forhold til religion

Fortsat fra side 1

- ◀ mennesker; de kristne på den ene side og alle andre – såvel muslimer som andre religioner, ateister og humanister – på den anden.

Ville se på Folkekirken styre

Efter ti års borgerlig-liberal regering skiftede magten et år inde i det nye årti til Socialdemokratiet, radikale og SF.

Den nye radikale kirkeminister Manu Sareen nedsatte et udvalg, der skulle se på kirkens fremtidige styrelse. Det er helt umuligt at gennemskue, hvordan noget bestemmes i folkekirken, men den formelle magt ligger enevældigt hos kirkeministeren – med god plads til, at hver enkelt præst kan gøre, som han eller hun vil.

Det så Humanistisk Samfund som en lejlighed til at påvirke forholdet mellem kirke og stat mod en større adskillelse. Vi satte derfor alt ind på at påvirke arbejdet.

Manu Sareen gjorde det godt som kirkeminister og blev som konsekvens fremmet til socialminister. På kirkeminister-taburetten blev han afløst af Marianne Jelved.

Hun ville imidlertid kun gennemføre ændringer med et bredt flertal, og gav derfor Venstre vetoret mod enhver forandring. På sin side gav Venstre Dansk Folkeparti veto – og dermed var det hele løbet ud i sandet. Måske fordi de national-konservative præster i Dansk Folkeparti ser en fordel i den nuværende ordning, der giver den enkelte præst stor frihed.

Der lærte vi i HS noget om, hvor svært det er at ændre det bestående i statens forhold til Folkekirken.

Fejlagtig konklusion om økonomi

Om Folkekirken økonomi lærte vi, at næsten enhver form for sludder tilsyneladende kan lade sig gøre.

Et af årtiets lavpunkter var dét, der kom ud af det, da et folketingsflertal med Mette Bock (LA) og kirkeordfører Karen Klint (S) tvang den daværende kirkeminister Bertel Haarder (V) til at beregne værdien af de samfundsopgaver, kirken udfører.

Beregningen skulle danne grundlag for en omlægning af statens støtte til Folkekirken, så den i fremtiden skulle gå til kirkens varetægelse af samfundsopgaver i stedet for som nu til præsternes forkyndelse.

Kirkeministeriet lavede et skandaløst ringe arbejde, som blev præsenteret af en ny kirkeminister, der ironisk nok var Mette Bock selv, da Liberal Alliance i mellemtiden var blevet en del af Lars Løkke Rasmussens regering.

Den fejlagtige konklusion, at statens betaling til præsternes løn går lige op med kirkens samfundsopgaver, står tilbage i den kirkepolitiske debat.

FOTO: FOLKEKIRKEN.DK/GORMOLESEN

Humanistisk Samfund havde løbende skrevet til kirkepolitikere om, hvordan vi mente, arbejdet burde gribes an, og da den endelige rapport fra Kirkeministeriet var færdig, havde vi foretræde for Folketingets kirkeudvalg.

Her kritiserede vi ministeriets dårlige faglige arbejde, og flere kirkepolitikere gav os under hånden ret. Men rapportens fejlagtige konklusioner har fået lov at stå i eftertidens kirkepolitiske debat: At statens betaling til præsternes løn går cirka lige op med de samfundsopgaver kirken løser uden at få betaling for det.

På sin vis kan det undre, at Folkekirken ikke har protesteret mere intenst mod dette. Det er muligvis behageligt at nyde statens opbakning her og nu, men hvis de politiske vinde vender på et tidspunkt, kan det blive et problem for kirken at være forbundet med bestemte politiske holdninger.

Religiøse støtter ligestilling

Og til sidst en lærdom, der er mere positiv og måske lidt mere overraskende:

Religiøse mennesker er faktisk nogle rigtig flinke nogen.

Altså dem, der er så religiøse, at de har en stærk og velovervejet personlig tro. Ikke de politikere, der med et overfladisk kendskab til kristendom flasher deres tro for at tækkes bestemte vælgersegmenter.

Humanistisk Samfund har op gennem 10'erne talt med mange af Folketingets kirkepolitikere og med mange ansatte i religiøse interesseorganisationer, der ofte har en stærk personlig tro. Vi har som oftest mødt en ægte nysgerrighed og respekt for, at andre kan træffe bevidste valg, der fører et andet sted hen end deres eget valg.

Derfor bakker mange af dem også op om, at vores livssyn skal ligestilles med andre livssyn, der indeholder tro på overjordiske magter. Vi mener ikke, at staten gennem lovgivning om f.eks. vielse ret skal signalere, at livssyn uden guder er mindre fine end livssyn med guder.

Derfor føler jeg mig da også overbevist om, at når vi om ti år ser tilbage på 20'erne, vil vi have opnået ligestilling mellem religiøse og ikke-religiøse livssyn – og Humanistisk Samfund vil kunne foretage vielser med juridisk gyldighed.

10 år og 150 begravelser senere

Vi er fælles om at være forskellige – og alligevel er vore begravelser ofte meget ens.

Her gør vi status over godt ti år med humanistiske begravelser i Danmark.

AF
**OLE MORTEN
NYGÅRD,**
BEGRAVELSES-
GRUPPEN

For over 10 år siden stod vi for den første humanistiske begravelse i Danmark. Det var i Roskilde i foråret 2009. Siden er antallet af humanistiske begravelser steget år for år, og vi har med det afsluttede 2019 haft 156 begravelser i alt.

Da Humanistisk Samfund blev stiftet i 2008 begyndte tre medlemmer at uddanne sig til ceremoniledere. Det var afsøgende år. Human-Etisk Forbund i Norge var stor inspiration og hjælper med deres viden og erfaringer.

Fælles om at være forskellige

Da jeg uddannende mig til ceremonileder i 2013, troede jeg, at vi ville komme til begrave mennesker, som var sådan cirka som mig. Men sådan ligger landet ikke. Den del af den danske befolkning, som

har et humanistisk livssyn, er kendetegnet ved deres forskellighed. De bor over alt i landet, de tænker og lever yderst forskelligt. Ingen familier er ens, og ingen død er ens. Den måde folk udfoldede deres

potentialer på, de valg de traf og de fejl de begik i deres liv, er altid ganske unikke. Fællestrækket er forskellighed.

Men hvad går egentlig igen i de humanistiske begravelser? Jo, alle der beder os om at hjælpe dem ved, at deres afdøde ikke var religiøs. At hun eller han havde et liv fyldt af utallige ting, men religion var absolut ikke en markant del – måske højest noget, der måtte lægges afstand til.

Er der da slet ingen 'gengangere' i de humanistiske begravelser? Jo, men de er små. En enkelt dansk sang som mange vælger er "I skovens dybe stille ro". Forfattere som Benny Andersen, Halfdan Rasmussen og Poul Henningsen er også tilbagevendende.

Konventionelle begravelser

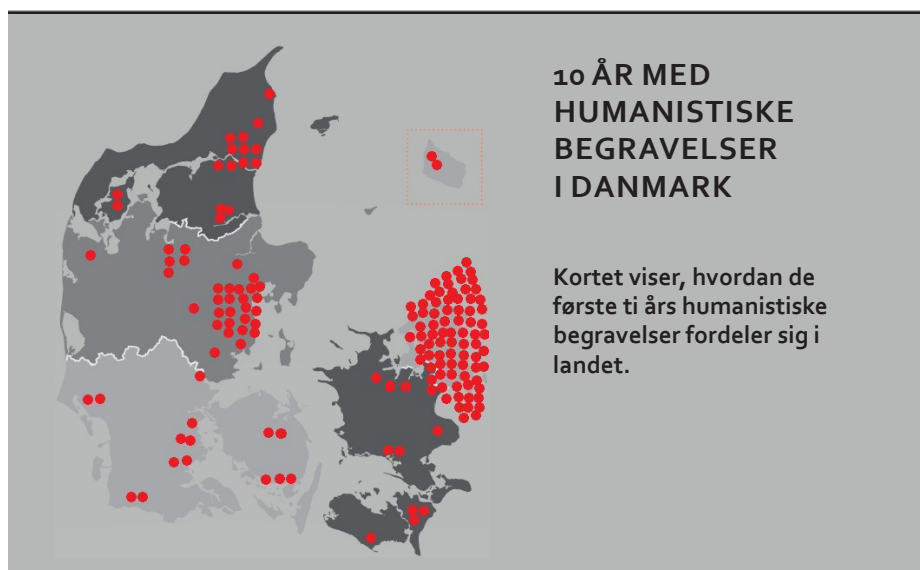
På trods af forskelligheden bliver de humanistiske begravelser alligevel ofte ganske konventionelle. De pårørende ønsker fx sjældent, at kisten står åben, en farverig udsmykning eller at følget aktivt gør noget sammen.

De vælger ofte et af landets kapeller, selvom vi har haft ceremonier i sejlklubber, på musikspillesteder, i medborgerhuse og i hjemmet. Man kan påvirke ceremonien meget, hvis man vil, men begravelseskultur er der stor traditionsbevidsthed om. Det er særlig i valget af musik og sange, at vi kan mærke folks personlige præg.

Historiske strømninger sætter sit præg på vores begravelser. Vi har en del socialdemokrater og fagforeningsfolk, der begravnes med deres røde faner og arbejdersange. Vi har spaniensfrivillige, kommunister og modstandsfolk, der havde deres ungdom under besættelsen. Vi har de kulturradikale og vi har de intellektuelle 68'ere. Vi har mennesker med naturfaglige erhverv og tanker, og vi har familier, der er blevet splittet af religioner af alle slags. Desuden har vi en del flerkulturelle familier med rod i to eller flere kulturer eller med et internationalt liv bag sig.

Pionerne i foreningen satte dette arbejde i gang for over 10 år siden. I dag er vi 17 ceremoniledere. Vi er blevet mere kendte af medlemmerne i de familier, der har haft humanistiske konfirmationer eller bryllupper. Og har vi én gang begravet et medlem af en familie, får vi også gerne andre senere.

Jeg håber, at vi om ti år kan sige, at alle i Danmark, der ønsker en humanistisk begravelse, kender til den og får den. Det må være vores mål.

Landsmøde 2020

Humanistisk Samfund holder landsmøde i Aarhus 7. marts.

Alle medlemmer kan deltage i landsmødet, og det er en oplagt mulighed for at møde andre engagerede medlemmer, høre bestyrelsens beretning fra det forgangne år – og ikke mindst være med til at lægge linjerne for foreningen i det kommende år – stemme om forslag og vælge kandidater til hovedbestyrelsen. Blandt andet skal deltagerne i landsmødet tage stilling til, om kontingentet skal stige med 50 kroner om året.

For at kunne stemme på landsmødet skal man have været medlem i tre måneder og have betalt kontingent.

Tilmeld dig

HS står for forplejning i form af frokost samt kaffe, kage, te og frugt i løbet af dagen. For at sikre, at der er frokost nok til alle, anbefales det at tilmelde sig. Desuden har du mulighed for at deltage i spisning på restaurant for egenbetaling efter landsmødet (påregnet omkring 200 kroner).

Send en mail til tilmelding@hs.dk inden

22. februar med din tilmelding. Skriv:

- dit navn
- om du deltager i frokost og er altspisende/vegetar/veganer/andet
- om du ønsker at spise med på en lokal restaurant om aftenen

Tidsfrister

16. februar er der både frist for indsendelse af forslag til behandling på landsmødet og beskrivelse af kandidater til

hovedbestyrelsen. Forslagene sendes til tbs@hs.dk.

22. februar er tilmeldingsfrist for at deltage i frokost og restaurantbesøg. Samme dag udsendes indkomne forslag, beskrivelse af kandidater til hovedbestyrelsen, regnskab og budget.

Og endelig er 29. februar sidste frist for at indsende ændringsforslag til de udsendte forslag.

christoffer

Pris på ceremonier stiger

Fra årsskiftet er priserne på humanistiske ceremonier steget med 10 procent. Dog vil priserne for konfirmationer først blive fastsat senere på året og træde i kraft fra 2021.

Prisstigningerne er besluttet af HS' hovedbestyrelse.

Det er første gang i Humanistisk Samfunds levetid, at priserne på ceremonierne stiger.

- For bestyrelsen er det naturligt at priserne følger den generelle prisudvikling, siger landskasserer Peter Tranders.

Han henviser til, at prisstigningerne er nødvendige, for at budgettet hænger sammen fremadrettet.

For medlemmer vil ceremonierne være 500 kroner billigere i forhold til ikke-medlemmer.

christoffer

Det har været nødvendigt at hæve prisen for bryllup og de øvrige humanistiske ceremonier

LANDSMØDE 2020

Lørdag 7. marts kl. 11-18

Mødelokalet Stiften - Loungen

Frederiksgade 78B

8000 Aarhus C

Når et barn bliver født

AF
KARIN LILTORP,
REDAKTIONEN

Som bekendt er vi i Humanistisk Samfund stolte af at kunne tilbyde smukke ceremonier ved livets store overgange: Fødsel, konfirmation, bryllup og begravelse.

Nogle af overgangene er uundgåelige: Vi vælger ikke, om vi bliver født. Om man vil det eller ej, går man fra at være barn til ung og voksen. Ligesom med døden, som det endnu ikke er lykkedes nogen at undgå.

Men så er der de overgange, hvor vi frivilligt vælger at opgive vores frihed!

Det er jo i virkeligheden spøjst: Man er i sine unge voksenår, har afsluttet mange års skolegang, er måske i gang med en lovende karriere... og så vælger man at sætte det hele i bero for at skifte bleer, stå op fem gange hver nat og binde sig op på utallige forpligtelser i de næste mange år.

Hvis man elsker babyer, kunne man jo have valgt at blive pædagog. Men vi vil bare have børn, der er vores helt egne. Årsag? Mon ikke biologi spiller en betragtelig rolle, for rationelt er det jo ikke.

Satte tanker igang

Da jeg i 2003 var gravid med mit første barn, var jeg bestemt ikke forberedt på, hvad der ventede mig.

Livets overgange

I denne nye serie causerer vi over »livets overgange«, der ligger bag de humanistiske ceremonier: Navngivning, konfirmation, bryllup og begravelse.

Vi starter med begyndelsen:

Det lille nye menneske kommer til verden.

Ceremonien hjælper os til i fællesskab at forstå, at livet har ændret sig for altid

Jeg havde en diffus forestilling om, at jeg ville kende barnet, når det kom ud, for det var jo vokset inde i mig og (delvis) ud fra mine egne gener. Derfor var chokket stort: Ud kom den dejligste skabning, men en fremmed skabning, som jeg først nu skulle lære at kende.

Det satte virkelig tanker igang: Om livets forunderlighed og det helt fantastiske i, at jeg havde været med til at bringe dette unikke barn med sin helt egen personlighed ind i verden.

På barselsbesøgene undrede det mig såre, at andre kunne gå op i arbejde, uddannelse, politik, indkøb og andre ligegyldigheder. Min verden handlede kun om at fatte, hvad der var sket: At jeg nu, resten af mit liv, skulle være mor til denne skønne dreng. En omvæltning, som jeg meget gerne ville markere med familie og venner.

Savnede sekulær ceremoni

Min søn blev døbt i kirken. Kirkedåben var ikke mit valg, men der var et vist pres fra nogle af de øvrige familiemedlemmer, og jeg tænkte pragmatisk, at min søn nok ikke ligefrem ville tage skade af en kirkelig ceremoni.

Alligevel følte jeg mig bondefanget,

da jeg i kirken skulle sige ja til, at jeg ville opdrage ham i den kristne tro, men jeg vurderede, at en hvid løgn var bedre end at skabe postyr. Det var dog ikke rart at markere ceremonien med krydsede fingre, og jeg glædede mig bare til at kirkescenen var overstået!

Da jeg senere fik en datter, endte det med, at vi slet ikke fik holdt en ceremoni, da der på daværende tidspunkt ikke var nogle oplagte alternativer. Det har jeg efterfølgende ærgret mig meget over.

Jeg har selv gjort mig mange tanker om, hvad en sådan ceremoni skulle indeholde. Det ville bl.a. være en mulighed for at få sat ord på, hvordan denne glædelige omvæltning kommer til at ændre livet: Farvel til uansvarlighed og frihed og goddag til pligt og uforbeholden kærlighed.

Det er derfor, jeg synes, at ceremonier er så vigtige: Ud over at fejre det åbenlyse (et nyt barn), hjælper de os til at forstå, at livet har ændret sig for altid. At vi er blevet forandrede og fra nu af vil have et nyt syn på livet.

Selvfølger vil den forståelse også komme uden en ceremoni, men gennem ceremonien skaber vi den forståelse i fællesskab, så også vores omgivelser bedre forstår forandringen.

Skal vi frygte kunstig intelligens?

-Maskinerne kommer!

INTERVIEW

Tager kunstig intelligens ansvaret fra mennesket ved at overtage beslutningerne?

»Nej,« siger partner i Carve Consulting Mads Krogh Nielsen i dette interview.

**AF
KARIN LILTORP,
REDAKTIONEN**

Ifølge en del science fiction-serier har vi mennesker grund til at frygte kunstig intelligens: Den ender med at tage magten og overflødiggøre os mennesker. Men er det sandsynligt, at det går den vej i den virkelige verden?

Mads Krogh Nielsen er partner i Carve Consulting og ekspert i kunstig intelligens. I dette interview gør han os lidt klogere på, hvad begrebet dækker over.

Hvad er kunstig intelligens?

- Der er ikke én fasttømret definition på kunstig intelligens. Man kan vel sige, at opfattelsen af kunstig intelligens er relativ over tid, og det er bestemt ikke det samme i dag som for 50 år siden. Overordnet kan det opfattes som maskiner, der overtager funktioner, der er forbeholdt mennesker. I sin tid var kunstig intelligens f.eks. et lyskys, der kunne erstatte en politimand. I dag mener vi nærmere, at det er maskiner, der kan hjælpe os med at tage komplekse beslutninger.

Hvilke kunstig intelligens-projekter har du selv været involveret i?

- Jeg har bl.a. været med til at udvikle et skatteprogram, hvor en model kan forudsige, hvem der vil blive dårlige betalere. Hvis f.eks. 2.000 personer ikke har betalt deres skat, kan man forudsige, hvem der bare er glemsomme, og hvem der er decideret dårlige betalere. Sådan vil man kunne bruge begrænsede ressourcer i SKAT mest optimalt. Man kan desuden lave modeller, så computere hurtigt kan screene lange tekster og finde relevant indhold, hvilket kan bruges som støtte i sagsbehandling.

Et andet eksempel er, at en sygeplejerske v.h.a. kunstig intelligens vil være bedre til at vurdere, om en patient, der ringer med et givent symptom bare skal tage en panodil, eller om der er grund til indlæggelse. Det er dog IKKE den kunstige intelligens, der tager beslutnin-

Fortsættes side 7 ►

- Maskinerne kommer!

Fortsat fra side 6

- ◀ ger. Så den tager ikke ansvaret væk fra mennesket.

Hvad er det vildeste, man kan gøre med kunstig intelligens i dag?

-Brandvæsenet gør brug af droner, der kan slukke brande i højhuse. En klynge af droner kommunikerer med hinanden, hvor små droner kan bese branden og oplyse om temperaturvariationer og vindretning og derigennem give besked til store droner om, hvor der skal sprøjtes. Således kan man slukke brande helt uden, at der er mennesker involveret.

Ser du nogle farer ved kunstig intelligens?

- I eksemplet med brandvæsenets brug af droner kan det være, at det er svært at fastlægge de etiske parametre. Skal dronerne f.eks. sprøjte med giftigt skum, hvis der er mennesker tilstede i den brændende bygning? Dog ser jeg en større fare ved de mennesker, der kontrollerer systemerne. I Kina anvender man adfærdsmonitorering ved hjælp af ansigtsgenkendelse i det offentlige rum. Hvis du går rundt sent om aftenen på de forkerte steder, får du minus i karakterbogen. Men det er vel snarere misbrug af teknologien.

Er det bare et spørgsmål om tid, før man kan omplante en menneskehjerne i en computer?

- Man kan ikke programmere, at maski-

- Man kan ikke programmere, at maskiner selv skal have en intention, de vælger kun ud fra predefinerede data, siger Mads Krogh Munch Nielsen.

nen selv skal have en intention. Programmer »vælger« kun ud fra predefinerede data, så på den måde er der nogle store forskelle. Og jeg tror ikke ubetinget på, at vi mennesker bare er en matematisk algoritme: Matematik er jo også bare en model, vi har opstillet for virkeligheden, og jeg forestiller mig ikke, at matematik

er tilstrækkelig til at løse alle udfordringer. Så mit svar på spørgsmålet er vel egentlig, at det er jeg ikke klog nok til at sige ja til.

Tror du, at kunstig intelligens kommer til at gøre os mennesker overflødige?

- Det har jeg svært ved at tro – og det har man vist frygtet siden dengang man opfandt plogen. Det virker dog til, at hver gang vi opfinder noget nyt, finder vi på noget andet at lave.

ELEVER HØRTE OM HUMANISME - Omkring 300 elever på Hjørring Gymnasium hørte om humanisme og andre livssyn, da de i januar deltog i arrangementet »Religionernes Dag« på gymnasiet. Fælles for eleverne er, at de alle har valgt faget »religion«.

Dagen er en årlig tilbagevendende begivenhed, hvor eleverne konfronteres med forskellige holdninger til liv og død. Ud over HS mødte eleverne repræsentanter for buddhismen, islam, Jehovas Vidner og Folkekirken.

HS Aalborg har gennem flere år undervist elever på nordjyske gymnasier i det humanistiske livssyn.

MADS KROGH MUNCH NIELSEN

Mads Krogh Munch Nielsen er cand. polit. og partner i Carve Consulting. Han hjælper danske og internationale organisationer med avancerede analytiske løsninger, der arbejder med Compliance, Fraud og Anti Money Laundering. Mads anvender Machine Learning, AI og algoritmiske modeller til automatiseret beslutningsstøtte, strategi, optimering, og transformation af organisationer og forretninger i såvel den offentlige sektor som med private virksomheder.

Læs mere:

www.kortlink.dk/24q95

Den europæiske konference om hvordan humanistiske værdier udtrykkes i uddannelse, 'sjælesorg' og ceremonier bød på en række workshops. Her vælger deltagerne mellem ord, der giver personlig mening, som grundlag for gruppearbejde.

Indtryk fra europæisk konference

Hvordan udtrykker vi de humanistiske værdier?

Det var tema for en europæisk konference, hvor to repræsentanter fra HS var med.

AF
KARIN RYBJER
CEREMONILEDER

**ASTRID
GULDBERG PLOUG**
CEREMONILEDER

I oktober sidste år havde vi glæden af at deltage som HS-repræsentanter i en konference i Brügge i Belgien. Konferencen var arrangeret af EHP, European Humanist Professionals, og havde temaet "Hvordan udtrykker vi de humanistiske værdier i de tre hovedområder: Uddannelse, chaplaincy (humanistisk 'sjælesorg', red.) og ceremonier."

Konferencen blev holdt i »Huis Van de Mens,« den belgiske humanistorganisation deMens.nu's helt eget og splinternybyggede hus. Et hus, der bl.a. indeholder en meget stor, fin, neutral og enkel ceremonisal, der kan rumme ca. 120 personer.

91 humanister fra 10 europæiske lande deltog i konferencen, og temaerne var

både mange, vel tilrettelagte og yderst interessante.

Fra fredag eftermiddag til søndag middag hørte vi forskellige interessante foredrag. De blev holdt af særdeles kompetente personer. Vi delte os og deltog i mange spændende workshops.

Arrangørerne formåede på glimrende vis at arrangere en super konference, der balancerede mellem et meget højt fagligt indhold, god underholdning og hyggeligt socialt samvær alle deltagerne imellem.

- Brug kunst til at fremme værdier

Da emnet uddannelse blev præsenteret, holdt en repræsentant fra deMens.nu et interessant indlæg og efterfølgende en aktiv og meget tankevækkende workshop med temaet: "Hvordan kan du bruge kunst til at fremme humanistiske værdier inden for dit arbejdsområde?"

Vi blev også grundigt indført i emnet »chaplaincy« (»sjælesorg,« red.) af humanister, der arbejder indenfor militæret. I hærene i Holland, Belgien og England er det nemlig meget almindeligt, at der er ansat »chaplains« (humanistiske kapellaner, red.), som både vejleder, rådgiver og yder humanistisk »sjælesorg« til soldater i vanskelige situationer.

Da emnet ceremonier blev behandlet, hørte vi om forskellige metoder og fik ny inspiration til de ceremonier, som HS også tilbyder. Alt blev fremført på en lærerig, seriøs, men også humoristisk måde.

Da norske Human-Etisk Forbund f.eks. lavede et indslag om ceremonier, lavede de en lille happening, hvor de gennemførte en kort bryllupsceremoni for at understrege deres pointe.

Det skal bemærkes, at i Norge har celebranten bemyndigelse til at foretage juridisk gældende vielser.

De fokuserede på elementerne i en humanistisk vielse. Og der er faktisk mange ligheder til, hvad vi gør i Danmark.

Bryllupsceremonierne var faktisk ret ukendte for de fleste deltagerne fra de øvrige lande. Noget, der undrede os.

Konferencen var særdeles givende og vi tog tilbage til Danmark med mange nye indtryk og tanker. Blandt andet, at vi humanister må blive ved med at hjælpe hinanden og reklamere for humanismen igen og igen. Men ikke mindst hvor vigtigt det er, at vi arbejder for at få adskilt kirke og stat, så alle livssyn bliver ligestillet og får samme rettigheder.

Vi var meget begejstrede for konferencen og har derfor skrevet en mere udførlig beretning på hjemmesiden, hvor vi kommer med flere eksempler, læringspunkter og tanker fra konferencen. Samt mange billeder.

DE DELTOG I KONFERENCEN

- Belgien (30 deltagere), ● England (17 deltagere), ● Holland (16 deltagere), ● Norge (11 deltagere), ● Irland (5 deltagere), ● Island (4 deltagere), ● Tyskland (3 deltagere), ● Danmark (2 deltagere), ● Italien (2 deltagere), ● Skotland (1 deltager)

LÆS MERE

Læs den udførlige beretning om konferencen: www.kortlink.dk/24nes

Er vores overbevisning et frit valg?

Kan vi med viljen alene beslutte at ændre vores overbevisning, hvad enten det drejer sig om troen på en gud, en politisk idé, en eksistentiel værdi eller universets opbygning? I så fald kan jeg beslutte mig for, at jeg ikke længere tror på tyngdekraften og nu snart vil lette fra jorden.

Nej, min erfaring i verden forhindrer mig i bare at kunne fravælge min overbevisning. Kristendommen fortalte mig, at jeg blot skulle tro. Det blev beskrevet som et valg uden henvisning til noget, der kunne erfares. På sin vis ville det være rart bare at kunne trykke på en knap og hvile i troen på et evigt liv, at harmoni på hjemmefronten kommer af sig selv, eller at chefen selvfølgelig gerne vil give mig mere i løn.

Tolkningen af erfaringer er afgørende. Manglende oplysning kan føre til konklusioner og overbevisninger på et ustabil fundament. Ligeså kan vi, hvis en overbevisning er ønskværdig, vælge at forholde os til nogle erfaringer og ikke til andre. Vi bliver selektive.

Jeg tror, at mange af os kan have en holdning til noget - stort som småt - uden rigtigt at vide hvorfor. Den ærlige fremgang er derfor viljen til at stille spørgsmål ved sig selv. I medierne og på nettet bliver vi præsenteret for så meget information, at det kan være udfordrende at finde ud af, hvad man skal tænke. Men i mødet med familie, kollegaer og venner, hvor samtalen falder på verdenssituationen, kan det være svært at stå ved sin tvivl - det kan det i hvert fald for mig. Man skulle nødtigt fremstå uvidende, og vi kan så føle os presset til at forholde os til noget på et usikkert grundlag.

For at forholde mig til min egen

»For at forholde mig til min egen overbevisning må jeg spørge mig selv, hvorfor jeg tror det pågældende og finde den underliggende erfaring og årsag.«

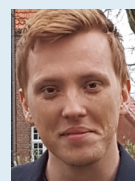
overbevisning må jeg spørge mig selv, hvorfor jeg tror det pågældende og finde den underliggende erfaring og årsag. Jeg må reflektere over, hvordan jeg når en bestemt konklusion. Hvordan netop den erfaring eller årsag kan retfærdiggøre min overbevisning? Det handler om at finde fundamentet. Selvom det at stille spørgsmål til sig selv måske kan lyde simpelt, er det en øvelse, som jeg ikke tror kommer naturligt. Det skal i stedet læres.

Personligt er jeg inspireret af en amerikaner ved navn Anthony Magnabosco, der ved hjælp af gradvist fordybende spørgsmål formår at få folk til at reflektere over deres overbevisning. Spørgeteknikken kaldes 'Street Epistemology' og er formet ud fra en såkaldt sokratisk metode - opkaldt efter Sokrates, der benyttede spørgeteknikken til grundigt at undersøge sin samtalepartners overbevisninger.

Spørgsmålene kan opstilles i tre lag. Først spørges til hvad jeg tror på eller er overbevist om. Dernæst spørges til hvorfor jeg er overbevist om det. Sidst og vigtigst spørges til, hvordan jeg er kommet frem til den konklusion.

Over tid kan grundlaget for enhver overbevisning udfordres og testes på en respektfuld måde uden argumentation og debat. Ikke mindst skaber det et grundlag for refleksion over måden, vi kommer frem til vores egen erkendelse.

Jeg kan varmt anbefale at bruge lidt tid med 'Street Epistemology' på YouTube.

KOMMENTAR

AF CHRISTOFFER
MUNCH PAULSEN